

Inför älgjakten 2024–2025 i Kronobergs län

Jägareförbundet Kronoberg ger här sin årliga bild av nuläget och hur vi behöver förvalta älgstammen i länet. Vi är på många håll i länet fortfarande i ett allvarligt och avgörande läge med älgstammen. Stammens numerär sjunker, reproduktionen sjunker, kvalitén på älgstammen sjunker och begreppet ”meningsfull älgjakt” blir allt svårare att leva upp till. Dessutom blir och vargförekomsten alltmer frekvent i länet. Så det finns all anledning till att tänka till ordentligt inom älgförvaltningen. Mycket av innehållet är detsamma som tidigare år men inte mindre viktigt eftersom den negativa trend älgstammen är i faktiskt inte är vänd. All statistik hittas på www.viltdata.se och www.älgdata.se

Nuläge

Stammen har enligt älgobsen stagnerat något men upplevelsen är att stammen är låg, på många håll i länet. Främst är det andelen kalv som är låg. Vilket grundar sig i att vi på drygt 10 år har gått från dryga 0,8 kalvar per hondjur till 0,6 kalvar per hondjur och en tvillingfrekvens som har sjunkit från cirka 30 % till 16 % under samma tidsperiod. Så att det är färre kalvar i markerna råder det inget tvivel om. Att tvillingfrekvensen är halverad tyder mycket på att kvalitén, åldern och storleken på de produktiva korna har sjunkit. Vi har helt enkelt varit för vårdslösa i vilka hondjur vi fällt under det senaste decenniet. Tjurandelen sjönk något men ligger väl inom intervallet 35–40 %, som är målet.

Kalvavskjutningen når precis över 50 % i länet. Vilket är klart i underkant mot vad det borde vara men det kan tydligt kopplas till en lägre reproduktion de senaste åren. Andelen tjur i avskjutningen landade på knappt 65 %, vilket är okej ett enskilt år men risken för överuttag av tjur kan göra att vi tappar det vi byggt upp.

Åfo	Areal ha	Vuxen	Tjur	Hondjur	Kalv	Totalt	Tot/ t ha	Tjur %	Kalv %	Totalt Åjo	Totalt Åjo	Totalt Åfo	Totalt Åfo
1	136951	153	101	52	155	308	2,2	66,0%	50,3%	438	65%	411	75%
2	97371	94	61	33	78	172	1,8	64,9%	45,3%	256	67%	271	63%
3	97751	108	69	39	115	223	2,3	63,9%	51,6%	265	84%	255	87%
4	68483	33	29	4	24	57	0,8	87,9%	42,1%	109	52%	104	55%
5	114283	105	65	40	106	211	1,8	61,9%	50,2%	261	81%	307	69%
6	163260	143	89	54	194	337	2,1	62,2%	57,6%	376	90%	326	103%
7	100245	94	60	34	70	164	1,6	63,8%	42,7%	257	64%	262	63%
	778343	730	474	256	742	1472	1,9	64,9%	50,4%	1962		1936	

Avskjutningen i länet 2023–2024, även för respektive förvaltningsområde. Siffrorna i kolumnen nyttjandegrad visar måluppfyllnaden för de samlade jaktområdena respektive förvaltningsområdet. Färgerna illustrera hur nära 10 % målet, avskjutningen har hamnat, grönt är inom plus minus 10 %. Källa: Älgdata

Älgstammens kvalitet och inriktning i förvaltningen

Älgstammens kvalitet fortsätter att försämrats, med större variation på storlek, kalvvikter och reproduktion. Det är helt avgörande att vi på allvar tänker till på vilka älgar vi ska ha kvar i markerna när vi jagat färdigt för säsongen. Därmed också vilka älgar vi faktiskt ska fälla. Många av faktorerna kan vi påverka genom aktiva val, medan andra står över vår direkta påverkan som till exempel klimatet.

För att älgstammens kvalitet ska ha en chans att bli bättre måste andelen kalv i avskjutningen öka i förhållande till vuxna. Antalet vuxna djur i avskjutningen måste bli lägre i förhållande till totalen. 30 - 40 % vuxna djur av den totala avskjutningen är en lämplig andel. Det är förhållandet mellan

kalv och vuxna som är viktigt att ha med sig. Så har man svårt att fälla kalv kan man inte heller fälla vuxna, utan att tulla på kapitalet.

Nu om någonsin är det viktigt att ha en hög medelålder på de vuxna djuren. Tjurarna i stammen ligger bra till men vi har tappat på hondjuren. På många håll måste man tänka till ordentlig om vi inte än en gång ska gå i fällan och skjuta sönder älgstammen. Genom att verkligen inrikta jakten efter unga djur höjs medelåldern på djuren som är kvar i stammen. Genom att höja medelåldern ges förutsättningar för högre reproduktion och större kalvar.

Övergripande inriktning

- **Fäll kalv till förmån för vuxna - alltså hög andel kalv av den totala avskjutningen! Mål 60 % kalv i avskjutningen. Lägg stort fokus på att fälla små kalvar.**
Hög procentuell kalvavskjutning styrs även genom ett lägre uttag av vuxna djur. Alltså färre vuxna djur i avskjutningen!
- **Spara stora produktiva djur och styr över jakten på små och svaga individer.**
Ett bra sätt för att lyckas med detta är att spara ko med en kalv i 14 dagar.
- Tjurandelen är bra – men när stammen är på väg ner finns det risk för överuttag.
- Av de två kranarna i förvaltningen är det nu foderkranen som behöver användas mest
- Löpande översyn av planer – adaptivitet i systemet där planerna är levande och anpassningsbara. Plan och verklighet går inte alltid hand i hand.

En hög andel kalv i avskjutningen är det bästa framgångsreceptet för att få en bra älgstam och en hög kvalitet, både för djuren, jakten och skadenivån. Stort fokus ligger nu på att fortsätta förvaltningsarbetet för en höjd kvalitet.

Viktigt att se till att kalvavskjutningen hänger med för det är svårt att justera upp detta ju längre jakten lider.

Det är också mycket viktigt att följa utvecklingen av älgstammen och förutsättningarna för att vara beredd att revidera avskjutningsplanerna.

Övrig dödlighet

När stammens kvalitet är sämre så blir också den övriga dödligheten högre. Så det är viktigt att verkligen försöka få koll på hur många djur som faktiskt faller ifrån av annan orsak än jakt.

Rapportera döda älgar och andra djur på www.viltdata.se. Misstänker man något särskilt rapportera även till SVA <https://rapporteravilt.sva.se/>

Det kommer också att bli viktigt att hålla koll på predation och vargförekomst. Etablering av varg kommer att påverka mycket och framför allt då möjligheten till en meningsfull jakt och en bra förvaltning av älg. Så rapportera rovdjur via Skandobs

Älgobs

Genom en snabb och fortlöpande rapportering i viltdata kan vi redan från början följa utvecklingen. Ta för vana att rapportera redan samma dag. Vilket gör att justeringar går att göra direkt om det skulle behövas. Titta på statistik på www.viltdata.se

Vi redovisar observationer av älg under **de sju första jaktdagarna** inom de 30 första dagarna från jaktstart. Viktigt med daglig rapportering för att snabbt följa utvecklingen.

Den gångna säsongen haltade rapporteringen ganska mycket på sina håll och detta behöver fungera mycket bättre! Länsstyrelsen kommer att titta på detta och redan nu finns det älgskötselområden som riskerar att avregistreras för att man inte har rapporterat i tid. Vilket definitivt är onödigt!

Jakttider

Utifrån erfarenheter, kunskaper om älgbiologi och forskning i länet är fortfarande Jägareförbundet Kronoberg uppfattning att en senareläggning av jaktstarten är av godo för älgarna och därmed också för jakten på sikt.

Jägareförbundet Kronoberg kommer därför att rekommendera alla jaktlag och skötselområden att börja jakten senare, den tredje måndagen i oktober.

Rekommendationen är att älgskötselområden och licensområden börjar älgjakten den **tredje måndagen**, det vill säga **den 21 oktober, 2024!**

Nyttja gärna hela jakttiden för att faktiskt fälla **rätt djur**.

Att jaga med eftertanke och sätta etiken i första hand är oerhört viktigt för jaktens framtid men framför allt även för viltet. Det gäller även hundanvändningen under hela säsongen.

Vi står fortfarande inför många stora utmaningar i förvaltningen av älg framöver och det är därmed ytterst viktig att vi tar ansvar för förvaltningen av älg. Vi är i ett läge där älgstammen är på väg mot rödlistning, vilket kan bli aktuellt när en art minskar så kraftigt som älgstammen gjort. Naturligtvis kan vi även i fortsättningen jaga älg, så det är dags att tänka till. Kvalitén blir allt sämre och dessutom står vi inför etablering av varg och med alla utmaningar som det innebär. Vi vill ju kunna fortsätta att jaga och förvalta älg även i framtiden.

Läs och använd gärna [Handlingsplan Älg](#) med tillhörande [Verktyglåda om älgförvaltning](#).
Läs även Svenska Jägareförbundets [Ståndpunkter älg](#).

Vid frågor kontakta:

Elias Turesson, Jaktvårdskonsulent
elias.turesson@jagareforbundet.se
010 – 58 47 657

Jocke Svensson, ansvarig jakt och viltförvaltning
066jocke@gmail.com
070 – 337 98 14

Ewert Frisk, ordförande
ewert.frisk@gmail.com
070 – 835 52 53

Med jägarhälsning!
Jägareförbundet Kronoberg